

Poslancem se kljub visoki kazni ne mudi

Trg finančnih instrumentov O zakonu po nujnem postopku šele jeseni – Stroški storitev naj bi bili preglednejši

LJUBLJANA – Čeprav je vlada novi sestavi državnega zbora predlog zakona o trgu finančnih instrumentov v sprejetje poslala že konec julija, ga poslanci, kot kaže, pred septembrom ne bodo obravnavali. Sloveniji zaradi zamude pri sprejetju grozi visoka kazen.

MAJA GRGIČ

Finančna kriza je razkrila številne šibke točke finančnega trga in pomanjkanje nadzora nad njim. Evropska komisija je zato sprejela več pomembnih direktiv, ki naj bi izboljšale preglednost finančnega trga in varnost vlagateljev. Članice bi jih morale uveljaviti do začetka lanskega julija, uporabljati pa bi se morale že od 3. januarja naprej. Vlada Mira Cerarja je predlog zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI), ki te rešitve implementira, v državni zbor poslala v začetku februarja letos, a poslanci prejšnjega sklica niso našli časa za sprejetje tega dokumenta.

Ker nam zaradi več kot enoletne zamude grozi visoka kazen, je vlada konec julija predlog ZTFI skupaj z zakonom o alternativnih investicijskih skladih in investicijskih skladih v sprejetje ponovno poslala državnemu zboru v novem sklicu. Ta je zdaj že potrdil, da bo predlog zakona sprejet po nujnem postopku. Evropska komisija je namreč sredi julija že sklenila zoper Slovenijo vložiti tožbo zaradi neuveljavitve evropskih aktov, ki se nanašajo na trg finančnih instrumentov. Če bo tožba vložena, preden bo naša država sprejela ZTFI in ga notificirala pri komisiji, ji grozi najmanj 750.000 evrov pavšalne kazni. Če bi bila sodba izrečena še pred sprejetjem zakona, pa bi to pomenilo še dodatnih 7223 evrov kazni na dan.

Onemogočanje učinkovitega nadzora

Na nujnost sprejetja ZTFI je poslance že v začetku pomladi opozoril direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev (ATVP) Mišo Čas, ki je poudaril, da sedanja ureditev agenciji onemogoča, da bi trg finančnih instrumentov nadzirala po evropskih pravilih, poleg tega pa pravila delovanja subjektov na trgu niso prilagojena tržni realnosti. Opozoril je tudi na dvojno urejanje dejanskih stanj, kar vnaša zmedo in slabi pravno varnost udeležencev trga finančnih instrumentov.

In kaj prinaša predlagani zakon, katerega cilj je utrditev zaupanja v finančni sistem, zagotovitev enotne zaščite finančnih instrumentov in vlagateljev, krepitev preglednosti in vzpostavitev enotnih pravil? Predlog predpisuje enake pogoje za različna mesta trgovanja. Poleg borze in večstranskega sistema trgovanja (MTF) vpeljuje novo trgovalno mesto – organiziran sistem trgovanja (OTF), kjer se lahko trguje le z obveznicami, strukturiranimi finančnimi produkti, pravicami do emisije ali izvedenimi finančnimi instrumenti. Ker EU spodbuja raznolikost oblik financiranja malih in srednjih podjetij, torej tudi prek kapital-skega trga, predlog zakona znotraj MTF uvaža razvojni trg za mala in srednja podjetja.

Zaščita vlagateljev

Predlog uvaža tudi nova pravila, ki naj bi prinesla boljšo zaščito vlagateljev. Tako bodo morali ponudniki investicijskih storitev vlagatelje pošteno, jasno in neza-vajajoče seznanimi z informacijami in tveganji pri nekaterih finančnih naložbah. Bolj pregledni in predstavljeni v zbirni obliki bodo morali biti tudi stroški finančnih

storitev, ki jih je zdaj včasih zaradi zapletenosti težko izračunati. Investicijski svetovalci bodo morali biti ustrezno strokovno podkovani, poleg tega pa bodo morali razkriti, ali svetujejo neodvisno ali ne, stranki pa bodo morali predstaviti prednosti in slabosti določene naložbe ter kaj to pomeni zanjo. Ponudniki bodo morali beležiti tudi telefonske pogovore in elektronsko komunikacijo s strankami glede naročil, kar naj bi zaščitilo vlagatelje.

Prenovljeni predlog ureja tudi nove trgovalne tehnike, predvsem algoritemsko trgovanje, ki ga vlagatelji v zadnjem desetletju vse bolj uporabljajo. To prinaša tako koristi kot tveganja. Zaradi slednjih predlog zakona investicijskim podjetjem nalaga protokole in kontrole, ki jih morajo vzpostaviti, od njih pa zahteva tudi zagotavljanje ustrezne odpornosti in zmogljivosti sistemov.

VZMD proti časovni omejitvi

Novi zakon se loteva tudi področja hrambe delnic na fiduciarnih računih, ki so dopustni za tuje vlagatelje. Poleg tega so lahko doslej na teh računih delnice hranili tudi odvetniki in notarji, če je bilo to namenjeno izvedbi nakupa ali prodaje, ki je skupen več imetnikom vrednostnih papirjev. Predlog zakona čas te hrambe omejuje na največ 12 mesecev, kar bi še posebej prizadelo »Delniško oporo« **Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD)**, ki na ta način hrani delnice, ki so jih tja z ukinjenih registrskih računov pri KDD prenesli **malih delničarji**. V VZMD zato tej časovni omejitvi nasprotujejo. Začasnemu predsedniku državnega zbora Mateju Toninu so zato že poslali javni poziv in predlagali nekatere spremembe predlaganega zakona.

Do tovrstne hrambe delnic ima

že ves čas zadržke ATPV, saj meni, da skrbniki v nasprotju z bankami in ali borznoposredniškimi hišami niso pod nadzorom regulatorja in tudi niso vključeni v sistem jamstva terjatev vlagateljev.

750.000

evrov bo najmanj znašala kazen, če bo evropska komisija vložila tožbo

Zakon o trgu finančnih instrumentov že drugič v državnem zboru.

S prenosom evropske zakonodaje zamujamo že več kot leto dni.

Zakon naj bi izboljšal preglednost finančnega trga in varnost vlagateljev.

Eden izmed ciljev novega zakona je, da trgovanje s finančnimi instrumenti v čim večjem obsegu poteka na organiziranih mestih trgovanja.